

Högsta Domstolen i USA ger utslag om sjukvårdsreformen

Den 28 juni levererade äntligen USAs högsta domstol sitt utslag över den hett debatterade och politiskt infekterade sjukvårdsreformen, som motståndare kallar "Obamacare". Beslutet kallas av vissa som domstolens viktigaste beslut sedan den avgjorde valet år 2000 (mellan Bush och Gore) och anses leda till landets största sociala förändring under den senaste generationen, d v s sjukförsäkring för (nästan) alla i landet.

Knäckfrågan var om det är emot konstitutionen att tvinga människor att köpa något, i detta fall sjukförsäkring, genom att bötfälla de som inte gör det, det s k "individual mandate". Detta var anledningen till att domstolen behandlade ärendet eftersom 26 delstater hade stämt hälsoministeriet över frågan, något som sedan överklagats ända upp till högsta instans. Domstolen beslutade med minsta möjliga marginal (5-4) att det *inte* är emot konstitutionen att bötfälla personer som *inte* köper sjukförsäkring, vilket innebär att reformen överlever.¹ Republikanerna, som egentligen var de som först föreslog "individual mandate" för många år sedan, lovade att de ska göra allt för att fälla reformen i kongressen framöver. Chansen att de lyckas göra det under hösten anses dock liten.

Efter mycket politisk propaganda är en majoritet av det amerikanska folket emot reformen, även om de är positiva till många delar av den, av vilka några listas nedan²:

- I princip alla invånare i USA måste skaffa sig en sjukförsäkring fr o m 2014, den som inte har någon kommer att bötfällas.
- Ytterligare 32 miljoner människor kommer att anslutas till Medicaid, sjukvårdssystemet för låginkomsttagare.
- Varje delstat kommer att skapa en virtuell marknadsplats, "Health Insurance Exchange", där sjukförsäkringar kan jämföras för att de ska bli mer överblickbara och förhoppningsvis leda till mindre kostnader.
- Försäkringsbolag måste spendera 80-85 procent (beroende på deras storlek) av inbetalade försäkringsavgifter på sjukvård eller förbättring av sjukvård. Detta för att begränsa risken att försäkringsbolaget går med för stor vinst. Denna del av lagen träder i kraft i sommar.
- Småföretag ska få hjälp av staten med att erbjuda sina anställda en sjukförsäkring, vilket många inte har råd med idag. Stora företag som inte erbjuder sina anställda sjukförsäkring riskerar böter.

¹ <http://www.nytimes.com/2012/06/29/us/supreme-court-lets-health-law-largely-stand.html?pagewanted=all>

² <http://www.healthreform.gov/>

Datum
2012-06-29

- Barn och unga ska omfattas av sina föräldrars försäkringar till dess att de fyllt 26 år. Denna del av lagen trädde i kraft september 2010.
- En ny organisation för att främja förebyggande vård skapades sommaren 2010, *National Prevention, Health Promotion and Public Health Council*.
- Förebyggande vård ska ingå i en sjukförsäkring, t ex mammografi och vaccinationer. Här inkluderas även preventivmedel för kvinnor, vilket lett till enorma protester från religiösa grupper.
- Försäkringsbolagen ska inte tillåtas neka någon försäkring eller tillåtas ta ut högre avgifter baserat på kön, hälsa eller yrke.
- Försäkringsbolagen får inte längre sätta något tak för hur höga sjukvårdskostnaderna får vara. Denna del av lagen trädde i kraft september 2010.
- Reformen beräknas kosta 940 miljarder dollar under de kommande tio åren - men ska också bidra till att minska budgetunderskottet med 1 biljon dollar under det andra decenniet.

Den politiska effekten av beslutet är svår att bedöma i nuläget. De flesta anser att presidenten kommer att få draghjälp i sin presidentkampanj, men eftersom reformen blivit så opopulär anser vissa att det kanske inte kommer att hjälpa honom alls. Motståndarna till reformen hävdar att den är dålig för ekonomin och kommer att leda till att färre småföretag nyanställer, då de måste erbjuda sjukförsäkring om de har fler än 50 anställda. Försäkringsbolagen är generellt positiva till reformen då den innebär att de kommer kunna sälja fler sjukförsäkringar, om än till billigare penning. Det förväntas bli brist på sjukvårdspersonal i samband med att drygt 30 miljoner fler människor får tillgång till sjukvård. Enligt Association of American Medical Colleges förväntas det vara 63 000 för få läkare i landet redan 2015. Man räknar då med att man med hjälp av specialistsjuksköterskor (*nurse practitioners*) kommer att försöka fylla en del gap. Dessa är sjuksköterskor som har en master eller har doktorerat och har nästan lika lång utbildning som läkare.³ Det skulle eventuellt kunna finnas möjlighet för Sverige att exportera sjukvårdspersonal till USA med detta i åtanke.

³ <https://www.aamc.org/>